

VERSLAG

Onderwerp:

Kwartetoverleg mitigerende maatregelen werkzaamheden dijktraject Willempolder
Abraham Wissepolder

Afdeling:

Natuur en Archeologie

Ons kenmerk:

074304792:0.1

Plaats/datum bespreking:

Middelburg, 10 september 2009

Verslagnummer:

PZDB-V-09079

Opgesteld door:

Gijs Kos

Verzenddatum:

23 september 2009

Aanwezig:

Klaas Kaslander
Raymond Derksen
Peter Meininger
Luc Koks

Afwezig:

Silvester Vermunt

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Kopieën aan:

Jan de Pagter
Ronald den Hoed
Anne Marie de Jong

Doel kwartetoverleg

Het doel van het kwartetoverleg is het bespreken van de mitigerende maatregelen die in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet zijn opgesteld. Tijdens dit overleg worden afspraken gemaakt die worden vastgelegd in een verslag, dat is gecontroleerd door alle betrokken partijen (Vanuit Projectbureau Zeeweringen: ontwerp, uitvoering, ecologie plus het Waterschap Zeeuwse Eilanden). De onderliggende mitigerende maatregelen en afspraken zullen worden opgenomen in de Passende beoordeling en de Soortenbeschermingstoets. Deze maatregelen worden in de vergunning Natuurbeschermingswet opgenomen. Dit betekent dat van deze maatregelen niet zonder meer kan worden afgeweken.

Kwartetoverleg

Tijdens het kwartetoverleg zijn alle mitigerende maatregelen doorgesproken. Hier zullen de zaken die zijn besproken worden beschreven. Daaruit volgen de nieuwe mitigerende maatregelen die onder het volgende kopje zijn beschreven.

- In de maanden augustus, september en oktober komt een aanzienlijke hoeveelheid scholeksters voor langs het dijktraject. Peter geeft aan dat het afhankelijk is van de windrichting en het weer of deze vogels binnendijks, buitendijk, langs het schor of langs de dijk zitten. Tijdens de dijkwerkzaamheden in 2011 worden in verschillende delen van de Oosterschelde grote aantallen scholeksters verstoord. Langs verschillende trajecten worden mitigerende maatregelen voorgesteld om te voorkomen dat significante effecten in de Oosterschelde aan de orde zijn. Concreet houdt dit voor het onderliggende dijktraject in, dat de werkzaamheden voor 1 augustus dienen te zijn afgerond. Peter geeft aan dat dit een elegante oplossing is om verstoring van een groot aantal vogels te voorkomen. Omdat het niet mogelijk is om werkzaamheden op 1 augustus af te ronden langs het gehele dijktraject, worden de werkzaamheden langs het schor het eerst uitgevoerd. Dit betekent dat tussen dp 657 en 645^{+50m} voor 1 augustus 2011 worden afgerond en de rest van het dijktraject (tussen dp 640 - 645^{+50m}) wordt 1 september opgeleverd. Werkzaamheden in het depot zelf kunnen nog na 1 september worden uitgevoerd.

ARCADIS

- Hoewel staat aangegeven dat de werkstrook maximaal 15 m breed is, heeft het de voorkeur de strook vooral bij schorren en slikken smaller te houden. Hier wordt echter geen grootte voor gegeven (bijvoorbeeld 10 m), omdat dit anders in de vergunning Nb-wet wordt opgenomen, wat weer voor problemen bij uitvoering kan zorgen. De aannemer kan worden aangemoedigd (zoals ook bij het dijktraject Anna Jacobapolder II is gebeurd), om de werkstrook langs het schor zo smal mogelijk te houden. Dergelijke eisen zouden bijvoorbeeld bij de EMVI kunnen worden opgenomen.
- Kreeken die in de huidige situatie watervoerend zijn, dienen gedurende de werkzaamheden watervoerend te blijven en niet tijdelijk onderbroken te worden. Gevraagd wordt om dergelijke aandachtspunten aan te geven met dijkpaalnummers.
- Water dat uit de werkstrook wordt gepompt, mag niet zonder meer over het schor worden geloosd, omdat dit voor een verslechtering van de zeegrasvelden zorgt. Het water uit de werkstrook moet in de kreek die door het schor loopt worden gepompt. Hiervoor zal het schor moeten worden betreden (zie mitigerende maatregelen die aanvullend in de Passende beoordeling worden genomen). Verder mag het water alleen in het brede deel van de kreek worden gepompt (graag aangeven met dijkpaalnummers).
- In het depot in de Willempolder moeten verschillende maatregelen worden genomen, om te voorkomen dat overtredingen van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet plaatsvinden ten aanzien van de Rugstreeppad. Jan de Pagter en Ronald den Hoed hebben meegepraat over aanvullende maatregelen die genomen moeten worden voor de Rugstreeppad. In het kort komt het erop neer dat het deel van het depot dat in gebruik is als depot, ongeschikt wordt gemaakt voor de voortplanting. Daarnaast worden in het contract aanvullende maatregelen opgenomen ten aanzien van het verplaatsen van zand in het depot. Rugstreeppadden graven zich een deel van het jaar in, waardoor het niet altijd mogelijk is om het zand te verplaatsen.
- De transportroute is veranderd. In de huidige situatie ligt het depot tussen de Del Campoweg en de dijk. Aan de voet van de dijk ligt een onverharde weg. Voorzien is om een opgang te maken waardoor vanaf de onverharde weg het depot bereikt kan worden.

Aangepaste mitigerende maatregelen

Standaard mitigerende maatregelen voor de Passende beoordeling en Soortenbeschermingstoets

- Vóór 15 maart wordt de vegetatie op het buitentalud en kruin zeer kort gemaaid.
- De breedte van de werkstrook bedraagt maximaal 15 meter gerekend vanuit de nieuwe waterbouwkundige teen van de dijk. Bij schor en slik wordt geprobeerd om de werkstrook smaller te houden.
- Bij het uitvoeren van overlagingen met asfalt van de huidige dijkbekleding blijft verstoring (lees: werkzaamheden) plaatsvinden totdat het asfalt volledig is uitgehard (wanneer deze niet volledig wordt afgestrooid). Dit om te voorkomen dat vogels vast komen te zitten in het asfalt.

Daarnaast moet nog een aantal aanvullende standaard maatregelen worden genomen, indien het voorland uit slik en/of schor bestaat:

- De vrijkomende grond en stenen worden over een strook van 5 meter vanaf de (nieuwe) visuele teen van de dijk verdeeld en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond worden zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdeeld, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt. Perkoepalen en overige vrijkomend materiaal worden verwijderd en afgevoerd.
- Het voorland in de werkstrook wordt aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte teruggebracht, tenzij in de locatiespecifieke maatregelen anders aangegeven.

ARCADIS

Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook (en buiten de kreukelberm) zijn gelegen dienen vooraf geregistreerd, en na afloop, hersteld te worden. Watervoerende krekken dienen gedurende de duur van de werkzaamheden water te blijven voeren. Deze krekken worden dus niet tijdelijk afgesneden. Aandachtspunten liggen rond dp 650 en 651^{+30m}.

De kreek stroomt hier tot aan de voet van de dijk.

- Op slik of schor vindt geen opslag van materiaal en/of grond plaats buiten de werkstrook, ook niet in aangrenzende dijktrajecten.
- Met uitzondering van de delen van het schor waar de slang van de pomp gelegd zal worden (zie mitigerende maatregelen uit de Passende beoordeling), wordt het voorland buiten de werkstrook niet be(t)reden, niet door personen noch met materieel.

Locatiespecifieke maatregelen voor Passende beoordeling

- Hoewel de onderhoudspaden niet worden opgesteld voor fietsers, wordt aangeraden om het onderhoudspad ongeschikt en effectief ontoegankelijk te maken voor fietsers tussen dp 645 en 657. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door het onderhoudspad af te strooien met grond. Tussen dp 640 en 645 wordt het onderhoudspad opengesteld voor fietsers.
- Bij schorherstel moet de toplaag (20-30 cm) van de werkstrook worden opgeslagen en worden gebruikt voor het schorherstel. In deze laag zitten de zaden en wortels van de schorvegetatie. Gebruik van de toplaag bevordert het schorherstel.
- Om effecten op de zeegrasvelden voor de kust te voorkomen, dient het water dat uit geul in de werkstrook komt, niet ter hoogte van deze zeegrasvelden te worden geloosd. Indien het nodig is de werkstrook te ontwateren, dienen een aantal maatregelen te worden genomen. De kreek die door het schor loopt kan worden gebruikt om op af te wateren. Op verschillende locaties op het schor dient een slang naar de kreek te worden gelegd:
 - o Er kan niet worden afgewaterd op het slik, omdat hier zeegras aanwezig is. Er kan niet worden afgewaterd tussen dp 643 en 647, en tussen dp 653 en 657 (of verder!). Dit dient met behulp van een slang op een andere locatie te gebeuren.
 - o Tussen dp 647 en 653 kan worden afgewaterd op de kreek die in het schor loopt. Dit kan op drie of vier locaties gebeuren. De slang wordt niet voortdurend verlegd. Wanneer de slang naar de kreek wordt gebracht, dient zo min mogelijk schor verstoord te worden.
 - o Tussen 640 en 643 kan wel op het voorland worden geloosd door de pomp.
 - o De teen van de dijk ligt niet diep. Door het aanbrengen van ruggen zand langs de geul, zal het waarschijnlijk helemaal niet nodig zijn om te ontwateren.

Deze mitigerende maatregelen dienen in de planbeschrijving te worden opgenomen om ongewenste of verboden handelingen ten aanzien van beschermde soorten te voorkomen.

Voor in de Soortenbeschermingstoets

Naast bovenstaande mitigerende maatregelen dienen nog een aantal aanvullende mitigerende maatregelen te worden genomen. Locatiespecifieke mitigerende maatregelen ten behoeve van (beschermde) soorten zijn getroffen, zijn opgesteld binnen de kaders van de Gedragscode Flora- en faunawet van de Unie van Waterschappen (2005). Tijdens het opstellen van onderliggende soortenbeschermingstoets is deze gedragscode nog niet goedgekeurd door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

ARCADIS

- De (voorbereidende) werkzaamheden of verstoring langs het schor worden begonnen voor het broedseizoen (half maart). Op deze manier zullen geen broedende vogels aanwezig zijn langs het dijktraject ten tijde van de werkzaamheden, waardoor deze niet verstoord worden.
- Ten aanzien van de Rugstreepad moeten in het depot maatregelen worden genomen.
 - o Gunstige elementen voor de Rugstreepad zijn alleen aanwezig in of aan de rand van de het ongebruikte deel van het depot. Hierbij gaat het in het bijzonder om zandhopen en ondiep water. Het moet worden voorkomen dat de Rugstreepadden gebruik gaan maken van het gehele depot of reden hebben om het depot over te trekken. Dit wordt gedaan door het ongebruikte deel van het depot (zuidwestelijke hoek) niet te betreden met mensen of materieel. Bovendien dient te worden voorkomen dat ondiep water in het gebruikte deel van het depot blijft staan. Wanneer ondiep water in het gebruikte deel van het depot blijft staan, zullen rugstreepadden over het depot trekken en tijdens de werkzaamheden onopzettelijk gedood en verstoord worden.
 - o Het depot moet worden afgescheiden van de transportroute door een paddenscherm. Hiermee wordt voorkomen dat Rugstreepadden de transportroute optrekken en onopzettelijk gedood worden. Dit paddenscherm moet geregeld worden gecontroleerd (minstens één keer per week, bij regenval vaker).
 - o Het ongebruikte deel van het depot wordt afgezet met lint of met een hek (deze aanvullende maatregelen stel ik voor naar aanleiding van mijn veldbezoek op 10 september 2009, waarbij ik heb geconstateerd dat het ongebruikte deel van het perceel toch betreden en bereden wordt). De aansluiting van de transportroute met het depot zal ook niet worden aangelegd grenzend aan het ongebruikte deel van het depot. In onderstaande figuur is schematisch het depot aangegeven. Het blauwe deel is het gebruikte deel van het depot. Het rode deel het ongebruikte deel. De dikke rode lijn geeft aan waar in geen geval een overgang naar het pad aan de voet van de dijk gemaakt kan worden. Langs de groene lijn kan wel een overgang gemaakt worden.

ARCADIS

- Voor de werkzaamheden wordt de dijk gecontroleerd op het voorkomen van de Bijenorchis. Door in maart te zoeken naar de bladrozetten van de soort kan precies worden aangegeven waar deze staan. Vervolgens kunnen delen worden afgezet zodat machines hier niet overheen tijden, materiaal storten of maaien. Pas in tweede instantie, wanneer bovenstaande zaken niet te voorkomen zijn, kunnen planten ruim worden uitgestoken en worden teruggeplant op een andere geschikte locatie.

Deze mitigerende maatregelen dienen in de planbeschrijving te worden opgenomen om ongewenste of verboden handelingen ten aanzien van beschermde soorten te voorkomen.

Actie door:

Verslag:

Raymond Derksen

Nagaan wat de toekomst is van het depot in de Willempolder.
Dit wordt nagegaan door Leo Wisse en Ad Beaufort.

Klaas Kaslander

Nagaan bij Ronald den Hoed welke voorwaarden ten aanzien van de Rugstreeppad zijn genomen en deze ook opnemen in de contracten voor het gebruik van het depot in 2011.

Peter Meininger

In kaart brengen aanwezigheid Bijenorchissen langs dijktraject, medio maart 2010.